

ПРОБЛЕМАТИКА АБСЕНТЕЇЗМУ В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Починаючи з 1991 р., із розпадом СРСР, на політичній мапі з'являється багато нових, незалежних та амбіційних держав, в яких активного темпу набуває демократизація через розквіт ідей плюралізму, багатопартійності, незалежність ЗМІ. Новоутворені держави стають на шлях транзитної демократії, також й Україна. У деяких колишніх республіках СРСР, де ідеї комунізму та соціалізму не отримали підтримки більшості, а вступ до соц-лагеря був визнаний примусовим, або ж окупаційним, процеси трансформації після здобуття незалежності проходили швидко, із всебічним залученням громадськості, наприклад: Польща, країни Прибалтики, НДР. Країни, в яких соціалізм та ідеї Маркса отримали найбільшу підтримку – держави республіки колишнього Радянського Союзу, досі знаходяться в процесі транзиту, наприклад: Україна, Росія, країни ближнього Сходу, Білорусь. Одним з каталізаторів рівня розвитку демократії в країні є активність громадян в суспільно-політичному житті – участь у виборах, активна громадянська позиція, самоорганізація громадян.

Говорячи про абсентеїзм в суспільно-політичному просторі сучасної України, тобто однієї з форм свідомого байкотування громадянами виборів, відмови від участі в них, або пасивного протесту населення проти існуючої форми правління, політичного режиму, прояві байдужості до виконання людиною своїх прав та обов'язків, треба зазначити причини, які науковці найчастіше виокремлюють: відсутність віри громадян в ефективність політичних інститутів, відсутність політичної культури, боротьба за ситуативне задоволення інтересів. Доречним буде зазначити, що політична активність громадян України носить здебільшого синусоїдний, або ж хвилеподібний характер. Для прикладу можна згадати відсотки фактичної явки виборців під час виборчих кампаній 2019-2020 рр. :62% - президентські, 49.84% - парламентські, 36.88% - місцеві [2]. Залучення широких мас населення ймовірно лише за умови активної та агресивної політичної реклами, що націлена на переконання виборця в ідеї «останніх виборів (шансу на зміни)», неминучості обрання та його голосу як ключового у боротьбі між абстрактними «добром» та «злом», що, обрамленні у політичні інтереси даного виборця, протиставленні в ключових інтересах один іншому. Фактично виборець постає перед імплементацією власних потреб та

задоволенні власних інтересів керуючись інструментарієм «старої» або ж опозиційної до неї - «нової» влади. Проблематика такого рішення полягає в тому, що здебільшого виборець голосує не «За», а «Проти» одного з кандидатів, віддаючи свій голос іншому. За такої моделі голосування фактичний відсоток підтримки кандидата чи партії на виборах не відображає реального електорату, а виборець, що віддав свій голос таким чином часто лишається незадоволеним, або ж взагалі втрачає довіру до інституту влади в державі.

Отже, абсентеїзм є нагальною проблемою для сьогоденної української державності та маркером низького рівня політичної культури громадян, довіри до органів влади та боротьбі за ситуативне задоволення інтересів. Єдиним та безкомпромісним вирішенням або стимулом до поліпшення ситуації є чітке та поетапне формування політичної культури, всебічна освіченість та гуманізація населення, а також якнайширше залучення громадян до вирішення суспільно-політичних питань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабарикіна Н.А. Громадянська активність та її вплив на процес децентралізації. *Evropský politický a právní diskurz*, 2018. № 5. С.101–107.

2. Сайт Центральної виборчої комісії. URL: <https://www.cvk.gov.ua/dostup-do-publichnoi-informatsii.html>